

Ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich

Na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 150, poz. 1249, z późn. zm.) z budżetu państwa są udzielane dopłaty do składek producentów rolnych z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia od ryzyka wystąpienia skutków następujących zdarzeń losowych w rolnictwie:

- w przypadku produkcji roślinnej do upraw zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych lub roślin strączkowych, od zasiewu lub wysadzenia do ich zbioru, od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę, suszę, ujemne skutki przezimowania oraz przymrozki wiosenne
- w przypadku produkcji zwierzęcej do bydła, koni, owiec, kóz, drobiu lub świń od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę oraz w wyniku uboju z konieczności

Przepisy ww. ustawy dopuszczają możliwość ubezpieczania upraw rolnych i zwierząt gospodarskich od wszystkich wymienionych w ustawie ryzyk lub wybranych jedno lub kilka np. występujących najczęściej na danym obszarze.

Szkody spowodowane przez:

huragan – szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24 m/s, którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan, jeżeli w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu

powódź – szkody powstałe wskutek zalania terenów w następstwie podniesienia się poziomu wód płynących lub stojących, zalania terenów wskutek deszczu nawalnego oraz spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i podgórskich,

deszcz nawalny – szkody powstałe wskutek deszczu o współczynniku wydajności

o wartości co najmniej 4; w przypadku braku możliwości ustalenia tego współczynnika bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczące wyraźnie o działaniach deszczu nawalnego;

grad – szkody powstałe wskutek opadu atmosferycznego składającego się z bryłek lodu,

piorun – szkody będące następstwem wyładowania atmosferycznego pozostawiającego bezsporne ślady tego zdarzenia;

obsunięcie się ziemi – szkody spowodowane przez zapadanie się ziemi oraz usuwanie się ziemi, z tym że za szkody spowodowane przez:

- zapadanie się ziemi – uważa się szkody powstałe wskutek obniżenia się terenu z powodu zawalenia się podziemnych wolnych przestrzeni w gruncie,
- usuwanie się ziemi – uważa się szkody powstałe wskutek ruchów ziemi na stokach;

lawinę – szkody powstałe wskutek gwałtownego zsuwania się lub staczania ze zboczy górskich lub podgórskich mas śniegu, lodu, skał, kamieni, ziemi lub błota;

suszę – szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od 1 kwietnia do 30 września, spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości określonej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i kategorii gleb,

ujemne skutki przezimowania – szkody spowodowane wymarznieniem, wyprzieniem, wysmaleniem lub wysadzeniem roślin, w okresie od 1 grudnia do 30 kwietnia, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu lub jego części,

przymrozki wiosenne – szkody spowodowane przez obniżenie się temperatury poniżej 0oC, w okresie od 15 kwietnia do 30 czerwca, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu lub jego części.

ubój z konieczności – szkody spowodowane w wyniku uboju zarządzanego przez lekarza weterynarii, dokonanego w następstwie zdarzeń losowych tj. huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawina.

Umowa ubezpieczenia uprawy obejmuje plon główny, przy czym za plon główny uznaje się w przypadku:

- buraków cukrowych – korzenie buraka,

- kukurydzy przeznaczonej na paszę – kolby i nadziemne części rośliny,
- zbóż, rzepaku, rzepiku, kukurydzy przeznaczonej na ziarno – ziarna lub nasiona,
- ziemniaków – bulwy,
- warzyw gruntowych – części warzyw gruntowych przeznaczone do konsumpcji,
- drzew i krzewów owocowych oraz truskawek – owoce lub całe nasadzenia,
- chmielu – szyszki,
- roślin strączkowych – nasiona.

Ubezpieczeniem mogą zostać objęte uprawy znajdujące się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia.

Pamiętajmy, zakłady ubezpieczeń zawierają umowy na ubezpieczenia do momentu wyczerpania się limitu dopłat. Umowy zawierane są na okres do 12 miesięcy.

W ubezpieczeniu upraw, zakład ubezpieczeń odpowiada za szkody spowodowane przez:

1. huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę, ujemne skutki przezimowania oraz przymrozki wiosenne, jeżeli szkody w plonie głównym wyniosą co najmniej 10%;
2. suszę, jeżeli szkody w plonie głównym wyniosą co najmniej 25%.

Jednocześnie odszkodowanie za szkody wywołane wystąpieniem wszystkich ryzyk poza suszą może być pomniejszone o nie więcej niż 10% wartości tych szkód. W przypadku natomiast suszy odszkodowanie może być pomniejszone o 20%, 25% albo 30% sumy ubezpieczenia – w zależności od wysokości pomniejszenia wskazanej w umowie ubezpieczenia, jest to tzw. franszyza redukcyjna (czyli procent sumy ubezpieczenia, o który pomniejszane będzie odszkodowanie).

Poziom dopłat z budżetu państwa do składek ubezpieczeń należnych od producentów rolnych z tytułu zawarcia umowy ubezpieczenia upraw rolnych lub zwierząt gospodarskich na 2020 r. został określony w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 listopada 2019 r. w sprawie wysokości dopłat do składek z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w 2020 r. (Dz. U. 2019 poz. 2370).

Wysokość dopłaty do składki ubezpieczenia wynosi **65 %** w przypadku:

- **1 ha upraw rolnych** (zboż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych, lub strączkowych)
- **1 szt. zwierzęcia gospodarskiego** (bydło, konie, owce, kozy, drób i świnie)

Dopłaty z budżetu państwa do składek ubezpieczenia przysługują producentom rolnym w wysokości :

- **65% składki z tytułu ubezpieczenia upraw, jeżeli określone przez zakłady ubezpieczeń stawki taryfowe ubezpieczenia upraw od wszystkich rodzajów ryzyka nie przekraczają:**
  - **9% sumy ubezpieczenia,**
  - **12% sumy ubezpieczenia upraw w przypadku gdy uprawy prowadzone są na użytkach klasy V,**
  - **15% sumy ubezpieczenia upraw w przypadku gdy uprawy prowadzone są na użytkach klasy VI.**

Jeśli na działce ewidencyjnej jest kilka klas, przyjmuje się taryfę dla klasy gruntów o największym udziale procentowym w powierzchni działki, na podstawie oświadczenia producenta rolnego.

- **do 65% składki z tytułu ubezpieczenia zwierząt jeżeli stawki taryfowe ubezpieczenia od wszystkich ryzyk nie przekraczają 0,5 % sumy ubezpieczenia** (w przypadku przekroczenia tej stawki, dopłata nie będzie przysługiwać)

Producent rolny ustala z zakładem ubezpieczeń w umowie ubezpieczenia sumy ubezpieczenia odrębnie dla każdej uprawy rolnej i każdego zwierzęcia gospodarskiego, z tym że nie mogą one przekroczyć maksymalnych sum ubezpieczenia określonych przez ministra właściwego do spraw rolnictwa.

Minister właściwy do spraw rolnictwa określa corocznie, w drodze rozporządzenia, maksymalne sumy ubezpieczenia dla poszczególnych upraw rolnych i zwierząt gospodarskich mając na względzie pow. upraw, liczbę zwierząt przewidzianą do objęcia ubezpieczeniem przez zakłady ubezpieczeń a także założenia do ustawy budżetowej. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie maksymalnych sum ubezpieczenia dla poszczególnych upraw rolnych i zwierząt gospodarskich na 2020 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 2333) sumy te wynoszą dla:

1) 1 ha upraw rolnych:

- 13 200 zł – dla zbóż,
- 8470 zł – dla kukurydzy,
- 10 200 zł – dla rzepaku i rzepiku,
- 61 650 zł – dla chmielu,
- 31 580 zł – dla tytoniu,
- 171 650 zł – dla warzyw gruntowych,
- 132 200 zł – dla drzew i krzewów owocowych,
- 62 050 zł – dla truskawek,
- 46 180 zł – dla ziemniaków,
- 9040 zł – dla buraków cukrowych,
- 14 000 zł – dla roślin strączkowych;

2) 1 sztuki zwierzęcia:

- 9800 zł – dla bydła,
- 12 300 zł – dla koni,
- 700 zł – dla owiec,
- 700 zł – dla kóz,
- 1560 zł – dla świń,
- 53 zł – dla kur, perlic i przepiórek,
- 65 zł – dla kaczek,
- 250 zł – dla gęsi,
- 129 zł – dla indyków,
- 1330 zł – dla strusi.

Obowiązkowe ubezpieczenie upraw

Rolnik który uzyskał płatności bezpośrednio w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemu wsparcia bezpośredniego, jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia obowiązkowego upraw od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez powódź, suszę, grad, ujemne skutki przezimowania lub przymrozki wiosenne.

Obowiązek ubezpieczenia uważa się za spełniony, jeżeli od dnia 1 lipca roku następującego po roku, za który rolnik uzyskał płatności bezpośrednio do gruntów rolnych, w okresie 12 miesięcy, ubezpieczy co najmniej 50 % powierzchni upraw wymienionych w ustawie.

Rolnik, który nie spełni obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, zobowiązany będzie do wniesienia opłaty za niespełnienie tego obowiązku. Wysokość opłaty obowiązującej w każdym roku kalendarzowym, stanowić będzie równowartość w złotych 2 euro od 1 ha, ustaloną przy zastosowaniu kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski według tabeli kursów nr 1 w roku kontroli. Opłata za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego będzie wnoszona na rzecz gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę rolnika.

Powyższe sankcje nie będą jednak stosowane wobec rolników w przypadku gdy rolnik nie zawrze umowy ubezpieczenia obowiązkowego z powodu pisemnej odmowy przez co najmniej dwa zakłady ubezpieczeń, które zawarły z ministrem właściwym do spraw rolnictwa umowy w sprawie dopłat w szczególności z powodu zaoferowania ubezpieczenia w stawkach taryfowych przekraczających 6% sumy ubezpieczenia.

Ważne, jeżeli po zawarciu przez producenta rolnego umowy ubezpieczenia posiadanie gospodarstwa rolnego przeszło na innego producenta rolnego, prawa i obowiązki producenta wynikające z umowy ubezpieczenia przechodzą na tego producenta. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z upływem okresu, na który została zawarta, chyba że producent rolny obejmujący gospodarstwo rolne w posiadanie wypowie ją przed upływem 30 dni od dnia objęcia gospodarstwa rolnego w posiadanie. W przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia rozwiązuje się ona z upływem 30 dni następujących po dniu objęcia gospodarstwa rolnego w posiadanie.

Zgodnie z ww. ustawą z dnia 7 lipca 2005 r., Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zawarł

z siedmioma zakładami ubezpieczeń umowy w sprawie stosowania w 2020 r. dopłat ze środków budżetu państwa do składek ubezpieczenia upraw rolnych lub zwierząt gospodarskich tj. z:

- **Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A. z siedzibą w Warszawie,**
- **Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” z siedzibą w Warszawie,**
- **Concordia Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Poznaniu,**
- **Pocztowym Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Warszawie,**
- **InterRisk Towarzystwem Ubezpieczeń SA Vienna Insurance Group z siedzibą w Warszawie,**
- **TUZ Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Warszawie,**
- **Vereinigete Hagelversicherung VVaG (siedziba w Gießen), Oddział VH VVaG TUW w Polsce z siedzibą Oddziału w Poznaniu..**

Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia upraw, rozpoczyna się w przypadku ubezpieczenia tych upraw od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez:

- **powódź i suszę, grad i przymrozki wiosenne — po upływie 14 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego;**
- **ujemne skutki przezimowania — od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, z tym że powinna być ona zawarta w terminie do dnia 1 grudnia**

Anna Kuriata-Rajska DODR

- [MRiRW](#)
- Plik do pobrania: [Ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich \(Dz. U. z 2016 r. poz. 792, z póź. zm.\)](#) | pdf, 534.39 Kb | [Pobierz](#)
- Plik do pobrania: [Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 listopada 2019 r. w sprawie wysokości dopłat do składek z tytułu ubezpieczenia upraw...](#) | pdf, 217.18 Kb | [Pobierz](#)

- Plik do pobrania: [Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie maksymalnych sum ubezpieczenia dla...](#) | pdf, 222.07 Kb | Pobierz

- [Udostępnij](#)
- [Drukuj](#)
- [PDF](#)

Data publikacji
25.02.2020